

РАН БОСИЛЕК ГОЛЧО

chitanka.info

Имало едно време умен, работлив и безстрашен момък. Умен и безстрашен бил момъкът, ала сиромах. Когато умрял баща му, само едно конопено поясмо му оставил. А момъкът едва за прехрана припечелвал. Всички го наричали Голчо.

— Докога ще ходиш все така сиромах, Голчо? — питали го често другарите му. — Колко ти струва трудът, умът и безстрашието, когато нямаш здрава дреха да се облечеш?

— Сега само ум и юначество събирам — отговарял Голчо. — После ще видите колко струва тоя ум и това юначество.

Една сутрин Голчо взел поясмото, що било останало от баща му, и отишъл на Великанското блато. Там никой не смеел да отиде. Който отидел, не се връщал. Зъл великан хващал всички дървари, които попаднали край блатото, и ги карал да му работят земята. За да не избягат, завързвал ги с вериги о високите дървета.

Голчо седнал край блатото и почнал да плете въже от поясмото.

Изведнъж из гората изскочило малко великанче. Приближило се до Голча. Попитало го:

— Ей, чичо, какво правиш край нашето блато?

Голчо се постреснал. Но тоз час се съвзел и рекъл:

— Плета въже и пресмятам как ще нарамя това блато с великана и великанчето?

Уплашило се великанчето. Избягало при баща си. Рекло му:

— Тате, отиде блатото! Един силен голобрад дървар иска да го задигне. С въже ще го нарами! Заедно с тебе и мене!

— Не бой се, синко! Учи се сам да се разправяш с тия дървари. Иди кажи на голобрадия да се надтичвате. Който надпревари, негово ще бъде блатото. Тебе никой човек не може да те надтича! И блатото ще си остане, и дърваря ще доведеш да го вържем при другите дървари!

Великанчето отърчало при Голча.

— Ей, чичо!

— Какво?

— Тате каза да се надтичваме. Който надтича, той ще вземе блатото.

Усмихнал се Голчо, па отвърнал:

— Какво ще се надтичвам с тебе! Такова мъничко, слабичко! Е там, в гъстака, играе тримесечното ми братче. С него се надтичвай!

Голчо показал на великанчето едно зайче. То мърдало ушички, готово да скокне.

Великанчето тръгнало към зайчето. Хукнало зайчето, колкото му сили държат.

Зайчето тича, великанчето тича, зайчето тича, великанчето тича. Зайчето тича, великанчето тича... Най-последно зайчето избягало.

Великанчето се върнало запъхтяно при татка си. Рекло му:

— Остави се, тате-е! Отиде ни блатото! Човекът ме прати да се надтичвам с неговото тримесечно братче. Аз него не можах да надбягам! Ами ако бях тичал с голобрадия! Душичка не щеше да остане в мене!

— Не се плаши, сине. Иди го накарай да се поборите. Който надвие, той ще вземе блатото. Тебе и най-силният човек не може те събори!

Великанчето отърчало при Голча. Рекло му:

— Татко каза да се поборим. Който надвие, той ще вземе блатото.

Голчо отвърнал:

— Аз с вчерашни дечурлига се не боря. Иди в гората! Там имам сестра тригодишна. Побори се с нея!

Великанчето отишло в гората. Там лежала рунтава мецана. Великанчето дотърчало до нея. Побутнало я.

— Мъм-мъм-м! — изръмжала мечката.

— Ставай да се борим, Мецано! — подръпнало я великанчето.

— Амъм-мъм-м! — изръмжала по-силно мечката, па хванала с лапи великанчето. Пухнала го о земята.

Великанчето се върнало ни живо, ни умряло при баща си.

— Тате... ох, тате!

— Какво?

— Страшно, тате-е!

— Кое е страшно?

— Сестричето му... На човека сестричето... Тригодишно, пък щеше да ме забие в земята! Още се въртят звезди пред очите ми. Пък ти ме пращаш с дърваря да се боря! Ох, тате! Отиде блатото ни!

Великанът се постреснал, но рекъл:

— Съвземи се, сине! Бива ли така да се плашиш! На̀ ти тая златна топка, па иди да се надхвърляте с дърваря. Който хвърли по-високо топката, той ще вземе блатото. Никой не може да те надхвърли!

Великанчето отърчало пак при Голча. Той все си плетял въжето. Не поглеждал.

— Чичо!

— Е?

— Тате каза да се надхвърляме с тази топка. Който я хвърли по-високо, той ще вземе блатото.

— Добре. Хвърляй!

Великанчето хвърлило топката три пъти по-високо, отколкото човек може да я хвърли.

Голчо взел топката. Почнал да я върти в ръцете си.

— Хвърляй де! — рекло великанчето.

— Чакай да се размахнат облаците. Инак отиде топката ти! Ще се загуби зад облаците!

— Толкова ли високо искаш да я хвърлиш? Не си давам аз златната топка!

Великанчето взело топката си. Върнало се при баща си.

— Тате — рекло, — с този дървар не можем излезе на глава! Чак до небето щеше да хвърли топката! Но аз не си я дадох!

Великанът помислил, помислил, па рекъл:

— Иди занеси на тоя голобрадко две торби злато, че да се махне оттука! Такъв силен човек не ни трябва при нас! И двама ни може да погуби, и завързаните дървари да отвърже! Но гледай да научиш къщата му. Ще отидем някоя нощ у тях. Хем златото си ще вземем, хем ще му направим някоя пакост!

Великанчето занесло златото на Голча и му рекло:

— Тате ти прати това злато да не ни вземеш блатото. Ако искаш, аз ще ти нося златото чак до вас. Искам да науча къде е къщата ти, че да ти идваме с татка на гости.

— Добре — отговорил Голчо.

Вървели, вървели — приближили Голчовата къща.

Голчо спрял великанчето. Почнал с педя да го измерва.

— Какво ме измерваш? — попитало великанчето.

— Меря да видя дали ще ми стигне твоята кожа. Къщата ми е покрита все с великански кожи. Остава само едно ъгълче недопокрито. И твоята кожа като одера, тъкмо ще го покривя!

Великанчето се уплашило. Оставило златото и дим да го няма.

Голчо нарамил торбите. Отишъл си жив и здрав.

Скоро се разчуло навсякъде за великанското злато. Надошли Голчовите другари. Гледали и се чудели. Такова богатство не били виждали.

Позасмял се Голчо. Рекъл им:

— Какво се чудите, братя? Това е все сиромашко злато! От потта и труда на сиромасите е изкарано. За сиромасите съм го донесъл! Видите ли сега колко струват моят ум и моето безстрашие!

— Много добре направи, Голчо, че смъкна при работния народ великанското злато! — рекъл един от Голчовите другари. — Но великана, злия великан кой ще погуби? Кой ще отърве от робия тия клети хорица?

— И то ще стане! — отговорил Голчо. — Досега с великанчето се разправях. Сега иде ред на великана. Не ще се изкопчи от ръцете ми!

На другия ден Голчо запасал един празен чувал под пояса си. Турил хляб, прясно сирене и конопеното повясмо в торбата. Нарамил я и право на Великанското блато в планината.

Седнал край блатото. Почнал да плете въже от повясмото.

Видяло го великанчето. Изтичало уплашено при баща си.

— Тате-е! — извикало. — Голобрадият пак пристигна! И пак въже плете! Опасна ни е работата! Иди се разправяй ти с него!

Великанът взел камък в ръка и тръгнал към Голча. Като го забелязал, Голчо извадил буца сирене от торбата и я сложил до повясмото.

— Ей, какво правиш тука при моето блато? — извикал отдалече великанът.

— Не виждаш ли какво правя! — отговорил Голчо. — Чакам те да дойдеш, та да те нарамя заедно с блатото! Сега вече връщане няма! И кола с жълтици да дадеш, от въжето няма да се отървеш!

— Ами ти знаеш ли кой съм аз? Ако не познаваш силата ми, гледай тоя камък!

Той стиснал камъка и го строшил на пясък.

Голчо грабнал сиренето, стиснал го и рекъл:

— И ти ако не знаеш с кого имаш работа, гледай! Видиш ли от тоя бял камък как вода протече, като го стиснах? Така ще потече кръв и мозък от тебе, щом те пипне ръката ми!

Великанът се уплашил. По-кратко заговорил:

— Виждам, виждам! Не прилича на юнаци да се плашат един друг. Хайде да се побратимим. Гост ще ми си тая вечер.

— Виж сега на разбран език приказваш! — рекъл Голчо.

Побратимили се и тръгнали заедно към къщата на великана.

Минали край висока череша. Великанът посегнал и си откъснал плодове от върха на черешата. Привел дървото и извикал:

— Дръж, набери си и ти череши, побратиме!

Голчо хванал върха. Взел да къса череши.

Великанът пуснал дървото и момъкът отлетял през черешата в срещния храсталак. Оттам изхвъркнал един кос.

— Побратиме, защо скочи толкова нависоко? — попитал великанът.

— Поисках да хвана тоя кос, като хвърка, но ми се изплъзна от ръцете — отговорил Голчо.

„Брей, колко нависоко скача!“ — помислил си великанът.

— Вземи сега секирата, та насечи дърва от гората. През това време аз ще заколя един вол, да го опечем на шиш за вечеря.

— Не ми трябва секира. Дай ми търнокоп!

Нарамил Голчо търнокопа. Отишъл в гората. Почнал да копае около най-високия бук. След малко дошли великанът и синчето му. Великанчето гледало отдалече.

— Какво правиш? Аз дърва чакам! — попитал великанът учуден.

Голчо спокойно отговорил:

— Ще изкопая целия бук и ще го донеса в къщи. Да си имате дърва за цял месец.

Още повече се смаял великанът и казал:

— Защо ни е цял бук сега, побратиме? Аз ще накърша сухи клони, колкото да опечем вола тая вечер.

Той донесъл дърва, опекал на шиш вола и рекъл:

— Сега от яденето ще разберем кой е по-силен от двама ни.

От едната страна на вола седнали великанът и великанчето, а от другата — гостенинът.

Голчо разпасал чувала, който носел под пояса, и го сложил до себе си. Едно късче хапне, три къса пъхне в чувала. Напълнил го с печено месо. Тикнал го незабелязано под леглото.

— Иди яж от другата страна на вола! — казал великанът на великанчето.

— При мене вече мръвка не остана! — обадил се Голчо.

— Бре! — опулил очи великанът. — И по ядене не падаш подолу от мене, побратиме!

Вечерта легнали да спят. Голчо се престорил на заспал и рано-рано захъркал. Както хъркал, слушал какво си приказват великанът и великанчето.

— Тате-е, да го утрепеш!

— Трай, сине! Спи си ти! Посред нощ с големия чук ще му видя работата. И аз ще подремна сега. Сила да придобия.

Като захъркали великанът и великанчето, Голчо станал в тъмното. Измъкнал месото изпод леглото. Изхвърлил го в един трап. Напълнил чувала с камъни. Сложил го в леглото. Завил го с чергата. Скрил се зад вратата.

Посред нощ станал великанът и с един грамаден чук — пахта-пухта, пахта-пухта! — направил на пясък камъните.

— Тате-е, утрепа ли го?

— Утрепах го! Спи сега да спим!

Като заспали, Голчо изхвърлил строшените камъни и се настанил в леглото. На сутринта рано-рано се обадил:

— Добро утро, побратиме! Добро утро, побратимче! Лоши бълхи сте завъдили! Поощипаха ме тази нощ.

— Олеле, тате! — скочило великанчето. — Ти нали го утрепа!

— Кой? Мене ли? — обадил се Голчо. — С чукове да ме удрят девет великана, като скала здрав ще си остана!

— Как тъй?

— Калён съм!

— Как си калён?

— Влязох в една голяма бъчва като вашата, дете е на двора. Затвориха гърлото на бъчвата и един великан ме търкаля цял ден все по каменливи пътища.

— Не можеш ли и нас да калиш, побратиме?

— Мога. Влезте в бъчвата!

Великанът и великанчето се намъкнали в бъчвата. Голчо заковал здраво отвора.

— Хайде, почвай закалявката! — обадил се великанът.

— Ще почакайте малко, докато доведа всички мои братя, гдето сте им вадили досега душичката. Те ще ви потъркалят най-хубаво!

Освободил Голчо поробените от великана бедни и работливи хорица.

Търкулнали те бъчвата със злия великан и великанчето в най-дълбоката пропаст, па се върнали с Голча в Голчовото село. Заработили задружно трудолюбивите селяни. Заживели радостен живот.

Най-доволен и най-честит от всички бил умният, досетливият и безстрашен Голчо.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.